

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה

מסמך בפישוט לשוני

המכון הישראלי
להנגשה קוגניטיבית
אגדת עניי והקריה האקדמית אונו

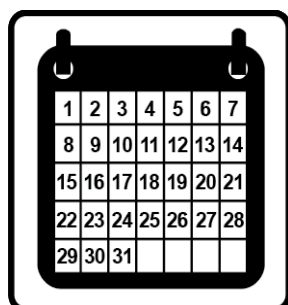

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה

הערה: המידע בחוברת זו עצוב במיוחד.
אם קשה לנו, אפשר לבקש עזרה מאדם שסומכים עליו,
שיסביר מה כתוב בחוברת.

חללי מערכות ישראל –
חיילים שמתו במלחמות
נפגעי פעולות איבה –
אזרחים (לא חיילים) שנפגעו בפעולות טרור (של מחבלים)
נגד ישראל

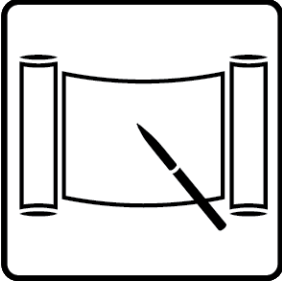
ליום הזה קוראים לו גם -
יום הזיכרון

מועד היום - מתי מציינים את יום הזיכרון?

יום הזיכרון מתקיים בד' (4) בחודש אייר.

מקור היום - למה מציינים את יום הזיכרון?

יום הזיכרון הוא **יום אָבֵל לאומי** (של כל האנשים במדינה).
ביום הזיכרון כל המדינה עצובה.
ביום הזיכרון זוכרים את החיילים שמתו במלחמות ישראל.
לחיילים האלה קוראים גם **נופלים או חללים**.

ביום הזיכרון זוכרים את גם **אזרחים** (לא חיילים).
האזרחים האלה נפגעו בפעולות **טרור** (של מחבלים)
נגד ישראל.

בסוף יום הזיכרון מתחילות חגיגות **יום העצמאות**.

מנהגי היום – מה עושים ביום הזיכרון?

ביום הזיכרון עושים דברים שמזכירים ומכבדים את החיילים שמתו במלחמות.
ביום הזיכרון עושים דברים שמזכירים ומכבדים את האזרחים שנפגעו בפעולות טרור (של מחבלים) נגד ישראל.

טקס יום הזיכרון

ביום הזיכרון יש **טקסים** בכל הארץ.
בטקסים של יום הזיכרון אומרים תפילות
לזכר החיילים והאזרחים שמתו.
בטקס שומעים סיפורים על החיילים והאזרחים שמתו.

בטקס מניחים זרי פרחים
לזכר החיילים והאזרחים שמתו.
בטקס מדליקים נרות זיכרון
לזכר החיילים והאזרחים שמתו.

ביום הזיכרון יש טקס בהר הרצל בירושלים.
בטקס הזה **מדליקים משואות** (לפידים של אש).
הטקס הזה מסיים את יום הזיכרון.

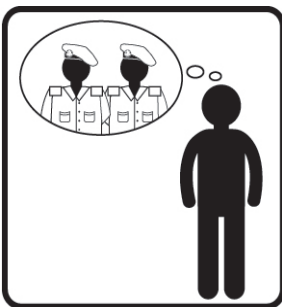
חולצה לבנה ומדבקת "יזכור"

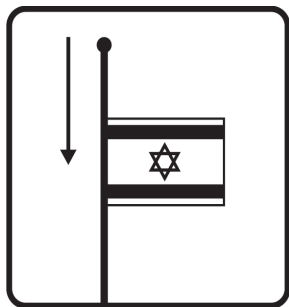
ביום הזיכרון נוהגים ללבוש חולצה לבנה.
ביום הזיכרון מדביקים על החולצה מדבקה מיוחדת.
על המדבקה מופיעה המילה **יזכור**.

צפירת זיכרון

ביום הזיכרון משמיעים צפירה.
צפירה היא צליל חזק שנמשך דקה או 2 דקות.
הצפירה היא לא כמו אזעקה.
הצפירה לא מציינת סכנה.
הצפירה היא סימן **לאבל**.
במהלך יום הזיכרון יש 2 צפירות:
1. בערב שלפני יום הזיכרון, בשעה 8 בערב.
2. ביום הזיכרון, בשעה 11 בבוקר.
בזמן הצפירה אנחנו עוצרים כל מה שאנחנו עושים.
מי שיכול עומד במקום בשקט.
בזמן הצפירה אנחנו נזכרים בחיילים ובאזרחים שמתו.
בזמן הצפירה אנחנו חושבים על החיילים והאזרחים שמתו.

מורידים את הדגל לחצי התורן

תורן הוא עמוד גבוה. על התורן תולים את דגל ישראל. יש תורן עם דגל ישראל בכל מני מקומות של המדינה (למשל, בכנסת). כל השנה, דגל ישראל תלוי בקצה של התורן. ביום הזיכרון מורידים את דגל ישראל לחצי התורן. כלומר, מורידים את דגל ישראל לאמצע התורן. הדגל בחצי התורן מסמל אָבֵל לאומי (של כל המדינה).

מה רואים בטלוויזיה ביום הזיכרון? מה שומעים ברדיו ביום הזיכרון?

ביום הזיכרון רואים בטלוויזיה תוכניות עצובות. ביום הזיכרון שומעים ברדיו מוסיקה עצובה. אפשר לשמוע ברדיו ובטלוויזיה סיפורים על חיילים שמתו במלחמות. אפשר לשמוע ברדיו ובטלוויזיה סיפורים על אזרחים שנפגעו בפעולות **טרור** (של מחבלים) נגד ישראל.

תפילות מיוחדות ליום הזיכרון

יש תפילות מיוחדות ליום הזיכרון.

התפילות האלה הן:

• תפילת **אל מלא רחמים**

• תפילת **יזכור**

אומרים את התפילות האלה בטקסים של יום הזיכרון.

תפילת "אל מלא רחמים"

בתפילת **אל מלא רחמים** מזכירים את מי **שנפטר** (מת).

קוראים את תפילת **אל מלא רחמים** בבית הקברות.

בתפילת **אל מלא רחמים** ליום הזיכרון אנחנו מזכירים

את כל החיילים שמתו במלחמות ישראל.

בתפילת **אל מלא רחמים** ליום הזיכרון אנחנו מזכירים

את האזרחים שנפגעו בפעולות **טרור** (של מחבלים).

תפילת "יזכור"

יזכור היא תפילה בה מזכירים את מי שנפטר (מת).

קוראים את תפילת "יזכור" בבית הכנסת.

ביום הזיכרון אנחנו מבקשים מאלוהים לזכור

את כל החיילים שמתו במלחמות ישראל.

ביום הזיכרון אנחנו מבקשים מאלוהים לזכור

את האזרחים שמתו בפעולות **טרור** נגד ישראל.

אחי הצעיר יהודה

מילים: אהוד מנו
לחן (מנגינה): יוחנן זראי

יהודה היה האח הצעיר של אהוד מנור (כותב המילים של השיר).
יהודה היה בן 19 שנים כאשר מת במלחמה.
אהוד מנור כתב את השיר הזה לזכר האח שלו.
בשיר אהוד מספר על הגעגועים ליהודה.
בשיר אהוד מספר שקשה לו בלי האח שלו יהודה.

שוב מתעמלים על המגרש.
רוחות ערבית
מייללות על המרפסת
את כל שירי הסתיו,
ואימא מחכה בסתר,
שאולי עוד יגיע מכתב.

אחי הצעיר יהודה
האם אתה שומע?
האם אתה יודע?
כל חבריך הטובים
נושאים דמותך עמם,
ובכל הטנקים על קווי הגבול
אתה נמצא איתם
אחי הטוב,
אני זוכר את שתי עיניך,
והן פותרות חידה.
ובני הרך יפה כמוך
בשמך לו אקרא - יהודה.

אחי הצעיר יהודה,
האם אתה שומע?
האם אתה יודע?
השמש עוד עולה כל בוקר
ואורה לבן,
ולעת ערב רוח מפזרת
את עלי הגן.
הגשם הראשון
ירד לפני יומיים,
בערב יום שלישי,
ושוב אפשר לראות שמיים
בשלולית על הכביש הראשי.

אחי הצעיר יהודה
האם אתה שומע?
האם אתה יודע?
בגן הילדים שלך
לומדים כבר שיר חדש,
ובתיכון התלמידים

מילים חשובות

מילים חשובות

הסבר

מילה

חייל, לוחם שמת במלחמה

חללים

מלחמות ישראל

מערכות ישראל

שנאה

איבה

החודש ה-8 בשנה העברית

אייר

אירוע חגיגי וחשוב
אירוע בו נוהגים לעשות מעשים קבועים.
למשל, בטקס יום הזיכרון קוראים תפילות.

טקס

משואה
משואות

לפיך, מקל שבחלק העליון שלו מדליקים אש

הר הרצל

מקום חשוב בירושלים ובו בית קברות צבאי

משואה, לפיך

מקל שבחלק העליון שלו מדליקים אש

יום העצמאות

יום ההולדת של מדינת ישראל

יום אָבֵל

יום עצוב
יום שבו מכבדים מישהו שמת

לאומי

משהו של המדינה
למשל, יום הזיכרון הוא יום אָבֵל לאומי.

נפלו

מתו במלחמה.

חיילים שמתו במלחמה

נופלים

מקרה אלים נגד אנשים

פיגוע

קול חזק ורצוף שמסמל אָבֵל;
כשיש צפירת זיכרון אנחנו עוצרים כל מה שאנחנו עושים.
מי שיכול עומד במקום בשקט.

צפירה

מנהג או דבר שמזכירים לנו משהו אחר
למשל, צפירה מזכירה לנו את האנשים שמתו.

סמל

צליל שמזהיר מסכנה

אזעקה

עמוד שתולים עליו את הדגל

תוֹרָן

סדר החגים והמועדים (ימים מיוחדים) לאורך השנה

ראש השנה

יום הכיפורים

סוכות

שמחת התורה

יום המוגבלות הבינלאומית

חנוכה

טו בשבט

יום המשפחה

פורים

פסח

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
ולנפגעי פעולות האיבה

יום העצמאות

ל"ג בעומר

יום ירושלים

חג שבועות

ט"ו באב

ימי תענית